

Szerkesztői iroda :
Kassa, Kovácslelca 15. sz.
Ez a lap szellemi részét illető közlemények küldendőik.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadják el.
Megjelenik minden este tíz óráig egy félóra, időközönként (a főtáblán) este négy óráig.

SZÍNHÉSZETI KÖZLÖNY

A vidéki színhészet érdekeit képviselő hetilap.

Feloldó szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály

Kiadóhivatal :
Kassa, Kovácslelca 15. sz.
Ez a lap az előfizetési díjakat küldendőik.
Előfizetési feltételek :
Egész évre ... 6 fnt - kr.
Fél évre ... 3 fnt - kr.
Negyed évre ... 1 fnt 50 kr.
Két hóra ... 1 fnt - kr.
Egy hóra ... 50 kr.
Közlönetnek bármely napot elfogadjának.
Nyit-tér soronként 15 kr. A nyit-tér díjak előre fizetendő.

Előfizetési felhívás

Színhészet i Közlöny

hatodik évfolyamának, második felére.
Előfizetési ár: július - decembri felére 3 fnt, július - szeptemberi évnyegyedre 1 fnt 50 kr., július - augusztusra 1 fnt.

Az új felvétel alkalmából, midőn híadás szívet mondunk köszönetet lapunk nagybecsű támogatóinak, egyttal az előfizetéseket szíves megújítását is tisztelettel kérjük.

Ezzal egy kis felvilágosítással is szolgálunk ti. olvasóinknak. Mítán lehetnek, sőt vannak is a színhészetnél olyanok, a kik azt mondják: minek ficsessének elő a „Színhészeti Közlöny”-re, mikor az csak fél-éven jelenik meg: ezeknek mi viszont azt mondjuk, hogy mi ezen a fél-éven is nyújtunk annyit, a mennyit az egész éven adtunk, vagy ad jelenleg az egész éven megjelenő hivatalos lapja a színhészetnek. A különbség az egész éves és a mostani fél-éves kiadásunk között csupán az: hogy nem közlünk 4—5 hosszú önálló cikket, melyek a Társzavál egyttel elfogadják az egész ívek felét, hanem e helyett csak egyet vagy kettőt. Sem nem töljük meg lapunk nagyobb részét 2—3 hosszú tanulmánnyal — melyeket tapasztalásból tudjuk csak kevesen olvasnak el. — hanem ha közlünk is tanulmányt, közlünk egy számban egyet, s azt is rövidebbre szabva. Lapunk rendes többi rovatai mind megmaradtak a fél-évenél is. Hoztuk e fél-éven is: vezércikket, társzavakat, csarnok rovatunkban szintén több közleményt jelent meg a Hírek rovata pedig, mint az előbbi években egy most is, bő terjedelmű, változatos s feléleli mindazt, a mi a színhészetnél hente ként történik, s a mire a színhészetnek szüksége van. A híreken kívül, a színhészet daltársulatok állomásai, társulatok névsora, ajánlásokok, szerződéseket, felhívások stb. Ezek min-t állandó rovatát képezik most is a lapunknak, Ezekből láthatja tehát mindenki, hogy azért, mert — a természetes anyagi vesztése után, — a „Színhészeti Közlöny” ez időszent csak fél-éven jelenik meg, most sem nyújt kevesebbet mint mikor egész éven adtuk ki, csupán a nagyobb cikkek szabot rövidebbre.

Ezeknek legyen szabad megemlítenünk, hogy eddigi t. előfizetők jó része is híveink maradtak s támogatni fognak beszélgetes törekvéseinkben.
A jóvá érvegyedben több érdekes cikket fogunk közlelni lapunkban, elismert levelek irók tollából; így: Molnar Györgytől, Híador (Jámbar Páltól), kisebb-nagyobb dolgozatokat, melyek már kezéink közt vannak. Továbbá: E Kovács Gyulától érdekes Visszaemlékezéseket színhészet-leletről. Kóródy Sándor beregegyémi árszékéi Alnoké tollából folytatjuk az apró jellemzéseket. Báthy Mihály kitűnő színhésznél életéről. Ismeretnie legünk K. Nagy Sándor, nagyváradi ügyvéd által írt „Varadi színhészet történetét” bő kibonátban a vezetésével mozgalmakkal. Rakodcsay Pál jóhírú aesteethikusól hozunk tanulmányt, ez végül „Egy színhészet családja élete” czimmel, színhészetünket jellemző cikket egy volt színhésztől. Ezeket a dolgozatokat osztottuk meg a jóvá érvegyedre.
A ki egy fél-évi előfizetést 3 fntot egyszerűsre előre belköl, annak kedvezményül, a 6 fnt és bérmentes megkötjük a „Magyar színhészet és színhésznél életrajzi” című egy kötetes művet,

mely négy füzetben jelent meg 172 oldalon, 29 életrajzzal, lapfőkkel, jellemző ádomák és apróságokkal. A kötet bolti ára 1 fnt 60 kr.

Kérjük az előfizetéseket mielőbbi megújítását, hogy a lap szétküldésében akadályok ne merüljenek fel.

Azon t. előfizetők, a kiknek előfizetéseik e hó végéig lejárt, lapunk mai számában egy pósta-utólványt kapnak, mely kellőleg kiöltre, az előfizetése megújítására legjobban alkalmaszható.

Tisztelettel a szerkesztőség és kiadóhivatal.

A párbeszéd (dialog) előadása.

Irlta: Rakodcsay Pal.
(Folytatás.)

Jágó, Othello előli állazatos, nemes, delikát, lovagias; Desdemona előt gavalier, Emilia iránt gyöngődő, hol confidens-a friseleség; Cassio iránt eszenes jószágú, tüntetőleg megtartja a felebbvárt iránt tiszteletet; a ciprusi urak közt nem handzsár, könnyedén langalyozza impudni, tisztaságot mutat; még az ostoba Rodrigoval szemben is, a ki iránt pedig legbizalmasabb, helyly-közlel buznetlenül, ezírtogató szereteket mutat. A dialog alkalmat ad arra, hogy indulataink korlátlanul előtörjenek, de sokszor kéyszeríti, hogy azokon teljesen érvel aralkodjon. Ez a leggyeszűbb valami s mégis hányan sértek meg durván a természet és élel és tölteletel. A mi Drughet Márink („Utolsó szerelem”) az első felvonásban, hol megútkozik Loezki espadárságán, az egész urvad színe előt annyit botorkál előtárra-s a színpadon köröskörül, hogy valóban féljük az elítélés-tel kétégykötve megírának király es királyné rendtársítását. Az ezrelem jelenlévő tárgya aszerint, a mint öbújhat vagy nem, s azon mérvény, a mint kedünk szabályozza, gyökeresen megváltoztatás magunkartársát. Ha az ílem, vagy más cél-önuralomra, hidégségre nem készte, a szives egyttel-élelmezelmek megújítja, úgy hogy szavainkban szinte festve tükrözödi a kedvelt egyén. A nagy Bertton Hamlet I. felvonásban, midőn annyja megszólítja, oly szeliden, anny szívettel szól, hogy nemcsak a maga fájdalomát (apja halála fölött) hanem ezen át a nyonyort is, mely annyja megszóltatás kápep volt, kifejezni. (D o r a n : Their Majesties servants”) A szereteket nekem játszódó hársága, mintha a szavakban költőn ott volna az érzelom kedvelt tárgya s az érző egyén meg a hangzály is simogatna, ezírtogató, nálunk igen meg volt íj. Lendvaynál, Halmsinál, meg van Piellenél. Nagy Imre nem tudt íj enyelegni. Míg mint Egmont belép Klárechenhez, őt itt is stielonokban szaváló katonatiszt. Azt szokás mondani: hogyan egyesítené a szerelmes, honnan végye mindig a mar az erőt? Csak hogy a szerelmes így az ilyenekben egyéníthet, mert hisz a szerelm tárgya sem mindig egyféle; egyszer búske, masszor szende, állazatos, vagy heves, álmözö, vagy gyermekek. Az érzelmek pedig az esetekben alkalmazzunk. Az a mi már egyénítésre vezet. IV. László Édua iránt úgy érez, mint egy démon iránt, magas kéjzerelettel: Ajda pedig kedves gyermek előtte, ki őt is gyermekül teszi. A mi IV. Lászlónak ezt nem tánteti föl.

Hanem ha az egyén tárgyahoz alkalmazkodik is, ennek dacára nem tagadja meg énjét — kivált ha a tárgyahoz alkalmazkodik nines nyűre, vagy azt akaratlannal elleltel. Miért van ez? Egyelőbb eszt a tragédiában kifejejttem. Sokszor a kedők félreértéseket ír elő a színhészet számára. Ket oly valószínűlegkel kel mondani, mint a hogy az életben, társaságban, titkon elgondoljuk a magunk észrevételeit, anélkül, hogy ezt a velünk levő areznokból vagy pláne tagolteseinkből észrevérene. Vizáry és Helvey Laura k. a. s az általuk vezérelt iskola hívei, minden félreértésünk megújítására a közönséghez fordulnak.

Folyt. köv.

CSARNOK.

A párba.

Dráma 3 felvonásban.
Irlta: Híador. (Jámbar Pál.)

Paula: Ön visszakéri rangját s vini fog.
Széph: Soha!
Paula: Úgy vége álmaimnak. Nem szerel
Vad: Lányom! figyel ide.
A párba járvány s pusztit kórja ma, A hősökkel kell peidat adnia. Azt mondod törvény? rég időbbe hisz Törvény volt az isentelent is, Búrré eszünk, úgy világ pezig. Melynök nem kell eszemény, s szörnyeteg. A hősögre ariad mosolyog. Jobba a vérfőt irtóztatni fog. Peddig kérdezt szíved meg. Nemde vet? Atyád nevelt, atyádnak elve véd. E tel jóvő öröknek záloga. Ha a világ elhagyha? ő soha. **Paula:** Megörülök mi ez? mit en tudom, Elég, hogy sárta, hogy faj a nyugalom. Ha őn ki tudja tenni kit szeret. A bántalomnak, mely sutog, nevet? E gyuszavaknál: „Nem fogadjátok!” Én, gyenge nő, viselni nem bírom. Hogy a világ, meggyesse ferjétet! (nézd) Van-e erősbőb mint a szerelm? **Széph:** Van: mit a jóba vet szívednek, a hit. **Paula:** Manj: mitk aytam! elő idegen nekem (vona atyját)
Vad: De en becsülöm most már végtelen. **Paula:** De is?
Vad: (határozotlan) Igen!
A balhít ellen most harcolni kell!
Paula: Gyűny tárgya lesz finyes nevem tehát? És bűnhődésem méltó mint a vád (sír).
Vad: Kedves leányom! terj magadhoz. Én Szerelék ... én ...
Paula: (el akar menni, de visszajön atyjáért)
Oh jer te lel! — (magányosan) hogy szenvedék!
Vad: Ez bűszkeget. Te boldogságodat Kitün keresed, mit beun csak szíved ad. A szirt fölött építesz templomot: Jon egy földrengés s nem ílesz csak romot: De elved: mit meggyőződés emel, Lelked mélyén a véss nem dönti el.
Paula: Ez mellettem szöl.
Vad: Épen ellened.
Paula: Hájolni kell, hol midőn meghajol.
Vad: A böles az egész világgal is daczol.
Paula: Széphalm! őnt álom tingatja el.
Borzasztó lesz, ha majd ebredni kell. Nem érzi ön, hogy az a tisztelet Nem a férj irtó, két homlokra vet Szent fenyvsárg? lehet szentebb öröm, Mint hogyha jó hírből gyönyörködök? Ez ferjem itt! bator, nemes lovag, Ki tőr ... kivére a bántalmakat. (indul)
Vad: Maradj!
Köd a sebet be, tégy rá balzsamot. (megfogja gyengéden Paula kezét)

Paula: Ugy látszik a seb itt van, és nem ott.
Vad: Lépésédért hadd röjög a világ, Szívünk felold — e legbőbb társaság. Kötök ellen visajj most háborút, S itéljen el a jó szíved, hogy ha tud.
Paula: (megbéli atyját) Aytam!
Kérd, hogy hajojon!
Vad: (Széphalmhoz) Légy hajhatlan!
Széph: Az eskü szent!
Paula: Hát a jegyesnek tett eskűt esztéje, Szerelmétől vajjon feloldja?
Széph: Ne mondja e szól! mely emész, gyalaszt. Őh Paula én legjobban érzem azt. A tengeren, mint hajónk süllyed, Ez emelte égje lelkemet; Ha ég sarkon a légnyó kiáuldt, Ez volt a parhis, intré hol az ut: Ha a viharban eltört árcom, Ez volt az árbc a hullámokban Szeretlek, Paula! forog végtelen, De szent az eskü — még nem törhetem. Vess meg, tiszteit el, töröm szótalan,

